

Яковлева Вікторія Борисівна,

викладач української мови і літератури

ЦК «Загальноосвітні, гуманітарні
та соціально-економічні дисципліни»

кандидат філологічних наук

Освіта або творча біографія

2005 – 2008 аспірантура Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди по кафедрі української мови

2004 – 2005 український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (повний курс за спеціальністю «Педагогіка та методика середньої освіти. Українська мова і література та мова і література (англійська)», кваліфікація вчителя української мови і літератури та англійської мови і зарубіжної літератури)

2000 – 2004 факультет української мови та літератури Харківського державного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (базовий курс за напрямом підготовки «Педагогічна освіта», кваліфікація бакалавра педагогічної освіти, вчителя української мови та літератури і англійської мови та зарубіжної літератури основної школи)

Педагогічна робота

Загальний педагогічний стаж – 14 років. Стаж педагогічної роботи у ЗВО складає 6 років (на посаді доцента кафедри української мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди).

Наукові досягнення

Кандидат філологічних наук зі спеціальності «українська мова» з 2009 р. (диплом ДК № 057660).

20 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі 10 праць у фахових наукових виданнях, затверджених ВАК України, 6 публікацій у виданнях, що входять до наукометричних баз, 3 статті в науково-методичних журналах, 1 навчально-методичний посібник (у співавторстві).

За профілем роботи кафедри української мови Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (наукова проблема «Закономірності розвитку й функціонування української мови», що

передбачає вивчення системних зв'язків одиниць спеціалізованого лексико-семантичного рівня мови) видано 19 наукових праць та 1 навчально-методичного характеру.

Список наукових і навчально-методичних праць:

№ п/п	Назва	Хар-р роб.	Вихідні дані	Обсяг, ум. друк. арк.
1.	Взаємозв'язок ментальності та мовної системи	стаття	Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»: [збірник наукових праць]. – Вип. 4. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2006. – С. 201-204	0,39
2.	Сім'я як лінгвокультурний елемент ментального простору українців	стаття	Семантика мови і тексту: [Матеріали ІХ Міжнародної конференції]. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2006. – С. 443-446	0,38
3.	Лексема <u>мати</u> як компонент фразеологізмів у контексті етнокультурних концептів	стаття	Лінгвістичні дослідження: [збірник наукових праць] / за заг. ред проф. Л.А. Лисиченко. – Харків, 2006. – Вип. 20. – С. 36-43	0,45
4.	Фразеологізми з назвами спорідненості та свояцтва в контексті етнокультурних концептів	тези	Матеріали ІІІ науково-практичної конференції молодих учених «Методологія сучасних наукових досліджень»: У 2-х ч. – Ч.1. – Харків: ХНПУ, 2006. – С. 79	0,04
5.	Фразеологізми з компонентом <u>батько</u> в контексті етнокультурних концептів	стаття	Вісник Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника. Філологія. – Випуск 15-18. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2007. – С. 496-500	0,49
6.	Концепт як базова одиниця культурології (на прикладі	стаття	Лінгвістичні дослідження: [збірник наукових праць] / за заг. ред проф. Л.А. Лисиченко. – Харків, 2007. – Вип. 23. – С. 93-100	0,57

	етнокультурного концепту <u>мати</u>)			
7.	Прикметникова сполучуваність лексем <u>син</u> , <u>брат</u> як термінів системи спорідненості української мови	стаття	Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика» : [збірник наукових праць]. – Випуск VI. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. – С. 100-105	0,39
8.	Сполучуваність слова <u>мати</u> як назви спорідненості	стаття	Слово. Думка. Людина : [збірник наукових праць із актуальних проблем лінгвістики. (До 80-річчя від дня народження доктора філологічних наук, професора Л.А. Лисиченко)]. – Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; ФОП Андрєєв К.В., 2008. – С. 269-275	0,51
9.	Концепт <u>батько</u> в мовній картині світу творів Г. Квітки-Основ'яненка	стаття	Міжнародна наукова конференція «Сучасна україністика: наукові парадигми мови, історії, філософії» : Збірник наукових робіт. – Ч.1. – Харків: Вид-во ХНЕУ, 2008. – С. 235-241	0,36
10.	Вербалізація концепту <u>сім'я</u> в українській мовній картині світу	Автореферат	Яковлева В.Б. Вербалізація концепту <u>сім'я</u> в українській мовній картині світу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 – українська мова / В.Б. Яковлева. – Харків, 2008. – 19 с.	1,3
11.	Лінгвоментальна репрезентація ядерної зони концепту <u>сім'я</u> в мовній картині світу письменників кінця XVIII – I половини XIX ст.	стаття	Науковий збірник Харківського національного педагогічного національного університету імені Г.С. Сковороди «Лінгвістичні дослідження» : [зб. наук. праць / за заг. ред. проф. Л.А. Лисиченко]. – Вип. 28. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2009. – С. 155-161	0,5
12.	«Рідна мати моя...» Уживання слова <u>мати</u> в українській мові	стаття	Вивчаємо українську мову та літературу : [науково-методичний журнал]. – № 15 (163). – травень 2008. – С. 22-25	0,5

13.	Слова-апелятиви як засіб номінації літературного героя (на матеріалі роману Марини Гримич «Егоїст»)	стаття	Мовознавчі студії. Випуск 2: Фразеологізм і слово у тексті і словнику (За матеріалами Всеукраїнської наукової конференції на пошану 75-річчя від дня народження професора Мар'яна Демського) / Упорядники: К. Іваночко, О. Кушлик, П. Мацьків, М. Стецик, М. Яким, Я. Яремко, Л. Баранська. – Дрогобич : Просвіт, 2010. – С. 473-481	0,6
14.	Літературно-художній антропонім як засіб кваліфікації персонажа (на матеріалі роману Марини Гримич «Егоїст»)	стаття	Науковий збірник Харківського національного педагогічного національного університету імені Г.С. Сковороди «Лінгвістичні дослідження» : [зб. наук. праць / за заг. ред. проф. Л.А. Лисиченко]. – Вип. 30. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2010. – С. 66-74	0,7
15.	Енциклопедизм як риса творчої манери О. Ільченка (на матеріалі дендронімів роману «Козацькому роду нема переводу»)	стаття	Лінгвістика : [збірник наукових праць] / Луганський національний ун-тет імені Т. Шевченка. – № 3 (21). – Ч. 2. – Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2010. – С. 212-220	0,52
16.	До питання про ідіостиль Олександра Ільченка (на матеріалі фітоназв роману «Козацькому роду нема переводу»)	стаття	Науковий збірник Харківського національного педагогічного національного університету імені Г.С. Сковороди «Лінгвістичні дослідження» : [зб. наук. праць / за заг. ред. проф. Л.А. Лисиченко]. – Вип. 31. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2011. – С. 142-150	0,6
17.	Жінка-мати в українській етнокulturі	стаття	Вивчаємо українську мову та літературу : [науково-методичний журнал]. – № 28 (жовтень). – 2011. – С. 26-29	0,5

18.	Текстово-образна універсалія як інструмент дослідження думового епосу	стаття-рецензія	Науковий збірник Харківського національного педагогічного національного університету імені Г.С. Сковороди «Лінгвістичні дослідження» : [зб. наук. праць / за заг. ред. проф. Л.А. Лисиченко]. – Вип. 32. – Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2011. – С. 283-286	0,3
19.	Старослов'янська мова: курс лекцій, завдання для практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи	навч.-метод. посібник	Лисиченко Л.А. Старослов'янська мова: курс лекцій, завдання для практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи / Л.А. Лисиченко, І.В. Тимченко, В.Б. Яковлева. – Харків, 2011. – 90 с.	5,6
20.	Про що мовчать слова	стаття	Вивчаємо українську мову та літературу : [науково-методичний журнал]. – № 11 (квітень). – 2012. – С. 35-36	0,2

Участь у наукових на науково-практичних конференціях:

1. Всеукраїнська наукова конференція «Когнітивна лінгвістика: теорія і практика» 13-14 квітня 2006 р. (м. Херсон). Тема доповіді «Взаємозв'язок ментальності та мовної системи»;
2. IX Міжнародна наукова конференція «Семантика мови і тексту» 26-28 вересня 2006 р. (м. Івано-Франківськ). Тема доповіді «Сім'я як лінгвокультурний елемент ментального простору українців»;
3. III Науково-практична конференція молодих учених «Методологія сучасних наукових досліджень» 16-17 листопада (м. Харків). Тема доповіді «Фразеологізми з назвами спорідненості та свояцтва в контексті етнокультурних концептів»;
4. XII Міжнародна конференція з актуальних проблем семантичних досліджень «Текст та його одиниці в аспекті різних лінгвістичних парадигм (на матеріалі української та російської мов)» 9-10 жовтня 2007 р. (м. Харків). Тема доповіді «Концепт як базова одиниця культурології (на прикладі етнокультурного концепту мати)»;
5. III Міжнародна наукова конференція «Сучасна україністика: наукові парадигми мови, історії, філософії» 16-18 квітня 2008 р. (м. Харків). Тема доповіді «Концепт батько в мовній картині світу творів Г. Квітки-Основ'яненка»;
6. Всеукраїнська наукова конференція на пошану 75-річчя від дня народження професора Мар'яна Демського «Фразеологізм і слово у тексті і словнику» 4-5 лютого 2010 р. (м. Дрогобич). Тема доповіді «Слова-апелятиви як засіб номінації літературного героя (на матеріалі роману Марини Гримич «Егоїст»)»;
7. XIII Міжнародна наукова конференція з актуальних проблем семантичних досліджень «Лінгвістичний опис художнього тексту в

структурній та антропоцентричній наукових парадигмах (на матеріалі української і російської мов)» 20-21 квітня 2010 р. (м. Харків). Тема доповіді «Літературно-художній антропонім як засіб кваліфікації персонажа (на матеріалі роману Марини Гримич «Егоїст»);

8. Всеукраїнська науково-практична конференція «Слобожанська бесіда – 4» на базі Луганського національного університету імені Тараса Шевченка 9-10 листопада 2010 р. (м. Луганськ). Тема доповіді «Енциклопедизм як риса творчої манери О. Ільченка (на матеріалі дендронімів роману «Козацькому роду нема переводу»);

9. Всеукраїнська науково-практична конференція «Мова. Культура. Взаєморозуміння» на базі Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (21-23 вересня 2011 р.). Тема доповіді «До питання про ідіостиль Олександра Ільченка (на матеріалі фітоназв роману «Козацькому роду нема переводу»);».

Методичні надбання

Методичні доповіді:

- ✓ «Організація проблемно-пошукової, дослідницької діяльності студентів на заняттях словесності» (2017);
- ✓ «Формування національно-патріотичних почуттів студентів на заняттях української літератури» (2019);
- ✓ «Формування критичного мислення студентів на заняттях української літератури» (2020);
- ✓ «Презентація як засіб візуалізації інформації на заняттях з української літератури» (2022).

Відкриті заняття:

- ✓ відкрите заняття з української мови на тему «Морфологія. Граматичні категорії роду, числа, власні і загальні назви» (2018);
- ✓ відкрите заняття з української літератури на тему «Нова хвиля відродження української літератури на початку 1960-х років. «Шістдесятництво» як явище культурологічне й соціальне, його зв'язок із дисидентським рухом» (2023);
- ✓ відкрите заняття з української мови на тему «Односкладні й неповні речення» (2023).

Організаційна робота

Обов'язки голови циклової комісії «Загальноосвітні, гуманітарні та соціально-економічні дисципліни» (із 2017).